

22 Gorffennaf 2009

Annwyl Syr / Madam

Ymgynghoriad ar y Gorchymyn Cymhwysedd Deddfwriaethol sy'n ymwneud â chynghorau cymunedol a recriwtio a chadw a lwfansau cynghorwyr.

Fel rhan o'n gwaith craffu cyn y broses ddeddfu, mae Pwyllgor Deddfwriaeth Rhif 2 Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn galw am dystiolaeth ar [Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru \(Cymhwysedd Deddfwriaethol\) \(Llywodraeth Leol\) 2009](#), mewn perthynas â chynghorau cymuned a recriwtio a chadw a lwfansau cynghorwyr.

Beth yw [Gorchymyn Cymhwysedd Deddfwriaethol](#)?

Mae Gorchymyn Cymhwysedd Deddfwriaethol ("Gorchymyn") yn ddarn o ddeddfwriaeth sy'n trosglwyddo pwerau penodol (neu 'gymhwysedd') o'r Senedd i'r Cynulliad.

Yn ymarferol, bydd hyn yn golygu y bydd pob Gorchymyn newydd yn ychwanegu 'Mater' (neu Faterion) i'r maes perthnasol yn [Atodlen 5](#) i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, gan roi'r pwerau i'r Cynulliad wneud Mesurau (deddfau) o fewn y meysydd polisi a ddiffinnir gan y mater.

Yn y Cynulliad, mae dwy gam i'r broses o ystyried y Gorchymyn, sy'n cynnwys:

- y gwaith craffu cyn y broses ddeddfu ar Orchymyn arfaethedig sy'n cael ei wneud gan bwyllgor;
- y broses o gymeradwyo Gorchymyn drafft gan y Cynulliad.

Beth y mae'r Gorchymyn arfaethedig hwn yn ceisio ei gyflawni?

Mae *Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cymhwysedd Deddfwriaethol) (Llywodraeth Leol) 2009* yn cynnig cynyddu cymhwysedd deddfwriaethol presennol y Cynulliad drwy gynnwys 10 mater newydd ym Maes 12 o Atodlen 5 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 - Materion 12.8 - 12.17.

Mae'r Memorandwm Esboniadol sy'n cyd-fynd â'r Gorchymyn arfaethedig yn nodi:

“Mae’r cymhwysedd deddfwriaethol a roddir gan y Gorchymyn hwn yn rhoi cymhwysedd deddfwriaethol i’r Cynulliad sy’n gymhwysedd mwy eang na’r pŵer cyfredol sydd gan Weinidogion Cymru i wneud is-ddeddfwriaeth.

Nid oes gan na’r Cynulliad na Gweinidogion Cymru y pŵer ar hyn o bryd i ddeddfu ar gyfer gwneud newidiadau sylweddol i’r gyfraith sy’n rhychwantu’r pynciau canlynol: cynghorau cymuned (cyfansoddiad, strwythur, gweithdrefnau a chyfrifoldebau), adolygiadau cymunedol, y gydberthynas rhwng haenau o lywodraeth leol, lwfansau i gynghorwyr (...) a recriwtio a chadw cynghorwyr.

Byddai’r cymhwysedd deddfwriaethol a fyddai’n cael ei roi gan y Gorchymyn arfaethedig yn galluogi’r Cynulliad i wneud newidiadau i’r gyfraith yn y meysydd hyn drwy gyfrwng Mesur.”

Gellir cael mwy o fanylion am y Gorchymyn arfaethedig a’r Memorandwm Esboniadol sy’n gysylltiedig ar wefan y Cynulliad yn:

<http://www.cynulliadcymru.org/bus-home/bus-legislation/bus-leg-legislative-competence-orders/bus-legislation-lco-2009-lgcc.htm>

Beth yw rôl y pwyllgor?

Ein rôl yw craffu ar y Gorchymyn arfaethedig cyn y broses ddeddf - y rhan gyntaf o’r broses dau gam a amlinellwyd uchod.

Wrth wneud hyn, rydym wedi cytuno i weithio o fewn y fframwaith a ganlyn:

Byddwn yn ystyried –

- (i) egwyddorion cyffredinol y Gorchymyn arfaethedig ac a ddylid rhoi’r cymhwysedd deddfwriaethol yn y meysydd a nodir ym Materion 12.8 - 12.17 i’r Cynulliad;
- (ii) a yw cylch gorchwyl y Gorchymyn arfaethedig wedi’i ddiffinio mewn ffordd sy’n rhy eang neu’n rhy gyfyng.

Wrth gynnal ein gwaith craffu, byddwn yn osgoi cynnal trafodaethau manwl ar y Mesurau posibl allai ddod yn sgil y Gorchymyn arfaethedig hwn. Wrth roi tystiolaeth i ni, byddem yn gwerthfawrogi pe na baech yn cynnwys unrhyw wybodaeth fanwl a fyddai’n fwy perthnasol i unrhyw Fesur y gellid ei gyflwyno yn y dyfodol.

Sut y gallwch ein helpu - y cwestiynau ymgynghori

Hoffem eich gwahodd i gyflwyno tystiolaeth ysgrifenedig i gynorthwyo gwaith craffu’r Pwyllgor ar y Gorchymyn arfaethedig. Yn benodol, hoffem eich sylwadau ar y cwestiynau a restrir yn Atodiad 1.

Os hoffech gyflwyno tystiolaeth, anfonwch gopi o’ch cyflwyniad at legislationoffice@wales.gsi.gov.uk a rhowch y teitl *Ymgynghoriad - y Gorchymyn Llywodraeth Leol Arfaethedig* ar y neges.

Ffon / Tel: 029 2089 8032
Ffacs / Fax: 029 2089 8021
Minicom: 029 2082 3280

E-bost / E-mail: legislationoffice@wales.gsi.gov.uk

Fel arall, gallwch ysgrifennu at: Sarah Sargent, Dirprwy Glerc y Pwyllgor, y Swyddfa Ddeddfwriaeth, Cynulliad Cenedlaethol Cymru, Bae Caerdydd, CF99 1NA.

Mae'n ofynnol i ni gyhoeddi adroddiad erbyn 4 Rhagfyr 2009. Fel bod gennym ddigon o amser i ddadansoddi'r ymatebion ysgrifenedig ac i glywed tystiolaeth lafar yn yr hydref, bydd ein hymgyngoriad ar agor am 8 wythnos. Dylai unrhyw gyflwyniadau gyrraedd erbyn dydd Gwener 18 Medi 2009. Mae'n bosibl na fyddwn yn gallu ystyried unrhyw ymatebion a ddaw i law ar ôl y dyddiad hwn.

Gellir cael gafaél ar wybodaeth bellach am y broses ddeddfwriaethol yn:
<http://www.cynulliadcymru.org/bus-home/bus-legislation/bus-legislation-guidance/bus-legislation-guidance-lco.htm>

Wrth baratoi eich ymateb, cadwch yr hyn a ganlyn mewn cof:

- Dylai eich tystiolaeth ymwneud â'r materion y mae'r Pwyllgor yn eu hystyried. Rhowch y teitl a ddefnyddir uchod ar eich ymateb;
- Bydd y Cynulliad Cenedlaethol fel arfer yn sicrhau bod ymatebion i ymgynghoriad cyhoeddus ar gael i'r cyhoedd graffu arnynt ac efallai y bydd Aelodau'r Cynulliad yn eu gweld a'u trafod yn ystod cyfarfodydd pwyllgor hefyd. Os nad ydych am i ni gyhoeddi eich ymateb neu'ch enw, mae'n bwysig eich bod yn nodi hyn yn glir wrth gyflwyno'ch tystiolaeth. Fodd bynnag, dylech fod yn ymwybodol ei bod yn bosibl na fydd y Pwyllgor yn rhoi'r un pwyslais arno pan fydd yn ystyried y dystiolaeth. Dylech hefyd fod yn ymwybodol ei bod yn bosibl y bydd y wybodaeth a roddwyd gennych mewn ymateb i'r ymgynghoriad hwn, gan gynnwys gwybodaeth am gwmni, yn cael ei gyhoeddi neu'i ddatgelu yn unol â Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000.

Hefyd:

- nodwch a ydych yn ymateb ar ran sefydliad, neu fel unigolyn, a rhowch eglurhad byr o'ch maes arbenigedd;
- rhowch grynodeb o'r prif bwyntiau a wneir yn eich ymateb;
- nodwch a fydddech yn barod i roi tystiolaeth ar lafar i'r Pwyllgor.

Mae'r Pwyllgor yn croesawu cyfraniadau yn Gymraeg ac yn Saesneg a byddwn yn ystyried yr ymatebion i'r ymgynghoriad ysgrifenedig yn ystod yr hydref.

Os oes gennych unrhyw ymholiadau, cysylltwch â Sarah Beasley, Clerc y Pwyllgor, ar 029 2089 8032 neu Sarah Sargent, y Dirprwy Glerc, ar 029 2089 8408.

Yr eiddoch yn gywir

Jeff Cuthbert AC
Cadeirydd dros dro y Pwyllgor

Ffon / Tel: 029 2089 8032
Ffacs / Fax: 029 2089 8021
Minicom: 029 2082 3280

E-bost / E-mail: legislationoffice@wales.gsi.gov.uk

Gorchymyn Arfaethedig Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cymhwysedd Deddfwriaethol) (Llywodraeth Leol) 2009

Cwestiynau'r ymgynghoriad

1. Beth yw eich barn ynglŷn â'r egwyddor cyffredinol y dylid rhoi'r cymhwysedd deddfwriaethol yn y meysydd a nodir ym Materion 12.8 - 12.17 i'r Cynulliad?
2. Beth yw eich barn ynglŷn â chylch gorchwyl neu sgôp y Gorchymyn arfaethedig? Er enghraifft, a yw wedi ei ddrafftio mewn ffordd sy'n rhy gyfyng neu'n rhy eang?
3. Beth yw eich barn ynglŷn â'r Materion a gynhwysir yn y Gorchymyn arfaethedig?
4. Beth yw eich barn ynglŷn â'r eithriadau penodol i Fater 12.9 a'r paragraff 'Dehongli'r maes hwn'?

(Gellir cael gwybodaeth bellach am sgôp y Gorchymyn arfaethedig a'r eithriadau yn y [Memorandwm Esboniadol](#))

5. A oes gennych sylwadau pellach sy'n ymwneud â'r Gorchymyn arfaethedig?